

Číslo: 3/2024-4
Evič. č.: 5171/2024

ANALÝZA MOŽNOSTI VZNIKU MU
NA ÚZEMÍ MESTA

OBSAH

Analýza možnosti vzniku MU na území mesta

1. Výpis z Analýzy možného vzniku mimoriadnej udalosti OÚ OKR
2. Analýza možného vzniku mimoriadnej udalosti
3. Charakteristika územia
4. Zdroje ohrozenia

Vypracoval	Meno a priezvisko	Podpis	Schválil:	Meno a priezvisko	Podpis
23.02.2024	PhDr. Katarína Zaňáková		23.02.2024	JUDr. Tomáš Abel, PhD.	
Pečiatka					

Analýza možnosti vzniku mimoriadnej udalosti na území obce

Spracovaná podľa Zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a súvisiacich predpisov

Používané skratky:

CO	civilná ochrana
MU	mimoriadna udalosť
ZP	záchranné práce
NL	nebezpečné látky

ZÁZNAMY O AKTUALIZÁCIÍ ANALÝZY

Dátum	Predmet aktualizácie	Aktualizoval
23.02. 2024	Analýza územia okresu Brezno z hľadiska možných mimoriadnych udalostí február 2024	

1. Výpis z Analýzy možného vzniku mimoriadnej udalosti OÚ OKR

Na základe výpisu z analýzy možných mimoriadnych udalostí okresu Brezno, mesto Brezno je ohrozená vznikom mimoriadnych udalostí:

Mesto Brezno sa nenachádza na území *ohrozenom mimoriadnymi javmi poveternostného a klimatického charakteru* a to vietor, teplotné extrémny, búrky a prívalové dažde, väčšinu územia tvoria inverzné kotliny a doliny, hmly, námrazy a poľadovice.

Možné ohrozenia svahovými deformáciami a seizmickou činnosťou – zosuvy pôdy, skál, pokles pôdy, prepady dutín (kamenné lavíny), vrátane udalostí spôsobených ľudskou činnosťou. Zosuv pôdy možno predpokladať na ceste I/66 v úseku medzi Bujakovom a Gašparovom hrozí riziko možnými nánosmi skál a hliny pri prívalových dažďoch. V časti Zadné Halny na Glianoch v minulosti došlo k narušeniu pôdneho fondu a čiastočne aj k priamemu ohrozeniu obyvateľstva. V Brezne sú poddolované oblasti z ťažby nerastov na

Analýza možnosti vzniku mimoriadnej udalosti na území obce

---

báze železa a antimónu, ktoré sa nachádzajú mimo obývaných oblastí a doposiaľ nespôsobili vznik mimoriadnych udalostí.

Na stavbe obchvatu mesta Brezno cesta (I/66, II. Etapa, 1. úsek) bol v auguste 2021 zaznamenaný zosuv v km 2,800 až 3,000. Od začiatku výstavby prebehol geotechnický monitoring, v rámci ktorého bola vybudovaná sieť monitorovacích vrtov, v ktorých sa v pravidelných intervaloch kontrolujú inklinometrami pohyby svahu, výšky hladiny podzemnej vody a pórové tlaky v horninovom prostredí. V rámci prieskumu boli identifikované aktívne šmykové plochy v hĺbke 9,5 m až 15,5 m, na ktorých prebieha pomalý pohyb, ktorý sa zrýchľuje alebo spomaľuje v závislosti od stavu nasýtenia hornín podzemnou vodou, čo znamená, že klimatické vplyvy a vsakovanie povrchovej vody do svahu má na svahové pohyby výrazný vplyv. Stabilitné výpočty v jednotlivých profiloch pôvodného terénu aj terénu upraveného prebiehajúcou výstavbou preukázali nízke koeficienty bezpečnosti, t. zn. že svah bol nestabilný už pred výstavbou a počas výstavby sa jeho stabilita mierne zhoršila. Zrealizovali sa technicko-preventívne a sanačné opatrenia. Obchvat bol dokončený a sprevádzkovaný v roku 2023.

Možné ohrozenia povodňami z hľadiska povodní medzi najnebezpečnejšie toky patrí rieka Hron. Nebezpečenstvo povodní na tomto toku vzniká na základe búrok a prívalových dažďov, ktorých úhrn zrážok dosahuje 100 mm/m² v priebehu len niekoľko hodín. príčin **dlhotrvajúcich dažďových zrážok**, trvajúce niekoľko dní presahujúce úhrn 50-125 mm/m²/deň. Väčšinou sú spojené so vznikom dlhotrvajúcej tlakovej níže, sú bežné hlavne v lete a na jeseň; **topením snehu** na južných svahoch Nízkyh Tatier alebo ľadu v koryte tokov počas jarných mesiacov; **vznikom prekážky** - zátarasy vo vodnom toku (napr. nahromadenie ľadových krýh alebo dreva a pod.) a následné vyliatie z koryta. Na území mesta Brezna najčastejšie ohrozuje Kabátovský potok. Na území Brezna sa nenachádzajú žiadne veľké vodné diela a vodné stavby.

Možné ohrozenia požiarmi a výbuchmi zdrojom **lesných požiarov** je najčastejšie vypaľovanie suchej trávy v blízkosti lesov, spaľovanie lesného odpadu po spracovaní drevnej hmoty ako aj nedodržanie protipožiarnych opatrení pri zakladaní ohňa turistami a návštevníkmi prírody. **Požiare a výbuchy vo výrobných podnikoch vyplývajúce z povahy ich činnosti** na území okresu sa nachádza značný počet priemyselných objektov,

Analýza možnosti vzniku mimoriadnej udalosti na území obce

---

ktoré sú nebezpečné z hľadiska miery požiarneho rizika. Požiarne nebezpečenstvo v podnikateľskom sektore je rôznorodé a závisí od charakteru prevádzok, výroby alebo predaja tovaru. Z poznatkov štátneho požiarneho dozoru vyplýva, že najčastejšie nedostatky sú z oblasti požiarnej bezpečnosti stavieb, používania tepelných spotrebičov, skladovania horľavých kvapalín a technických plynov.

Na území mesta sa nachádza „Papierenský priemysel“, ktorý je výrobným programom firmy Harmanec KUVERT spol. s r. o. Brezno. Požiarne nebezpečenstvo tu predstavuje koncentrácia papierovej suroviny (kotúče a baly v sklade a na jednotlivých prevádzkach) a papierového odpadu, prach, ktorý vzniká pri výrobe a používanie polygrafických farieb, riedidiel a liehu pri potlači výrobkov.

„Poľnohospodárstvo“ prináša značné požiarne ohrozenia:

- zberom, prepravou a spracovaním horľavých materiálov, ako seno, slama, obilniny a ich uskladnením v silách, zásobníkoch, senážnych vežiach, senníkoch a stohoch;
- používaním a skladovaním väčšieho množstva pohonných hmôt (motorová nafta);
- inštaláciou elektrických zariadení a elektrických vedení v starých hospodárskych objektoch (maštale, kravíny, ovčiny, ošipárne) v prostredí s ľahko horľavými látkami (seno, slama);
- skladovaním a používaním niektorých reaktívnych látok vo forme hnojív (napr. reaktívny dusičnan amónny vo forme liadku amónneho).

Medzi podniky s najväčším obsahom poľnohospodárskej výroby na území mesta patrí PD Ďumbier Brezno.

Možné ohrozenie všetkými druhmi dopravy, v cestnej doprave ako najpravdepodobnejšie oblasti možného ohrozenia sa javia úseky na cestách I. až III. triedy nasledovne: cesta I/66 Podbrezová – Telgárt, cesta III/066056 Brezno – Mýto pod Ďumbierom, cesta II/529 Brezno – Čierny Balog. Uvedené cestné úseky prechádzajú viacerými obcami ako aj horským masívom Nízkych Tatier a Slovenského Rudohoria. K ohrozeniu obyvateľstva obcí na jednotlivých úsekoch ciest dochádza následkom havárií dopravných prostriedkov v súvislosti s neprispôsobením jazdy stavu a povahe vozovky v nebezpečných úsekoch, taktiež v dôsledku nepriaznivých klimatických podmienok hlavne v zimnom období (tvorenie poľadovice a závejov), ako aj pretrvávajúcim nedostatočným technickým stavom vozoviek (zastaraná a opotrebovaná cestná sieť). **V železničnej doprave** všetky úseky železničných tratí v okrese

Analýza možnosti vzniku mimoriadnej udalosti na území obce

Brezno sú jednokoľajné, bez trakčného vedenia a prechádzajú viacerými obcami okresu. Naprieč celým územím obvodu Brezno prechádza železničná Trať č. 170 Zvolen - Banská Bystrica - Brezno - Červená Skala - Margecany v celkovej dĺžke na území okresu 68 km, ktorou je zabezpečovaná preprava osôb a materiálu. Ďalšou traťou je Trať č. 174 Brezno - Pohronská Polhora - Tisovec - Jesenské na území okresu v celkovej dĺžke 20 km, ktorá neumožňuje nákladnú prepravu na úseku. Medzi významnejšie železničné stanice a uzly patria železničné stanice: Brezno, Podbrezová, Dubová a Červená Skala. Riziko ohrozenia predstavujú úrovňové kríženia železničnej trate s pozemnou komunikáciou, priecestia. Priecestia sú riešené buď ako zabezpečené - vybavené zabezpečovacím zariadením mechanické resp. svetelné alebo nezabezpečené. **Nehody produktovodov, plynovodov, prečerpávacích staníc a pod.** ohrozenie môže vzniknúť aj od regulačných staníc zemného naftového plynu v regulačných staniach z VTL na stredotlak Brezno, Banisko, Podkoreňová, Mazorníkovo.

Možné ohrozenia únikom nebezpečnej látky vyplývajúce z charakteristiky nebezpečných látok patrí **stacionárny zdroj nebezpečných látok** na území mesta objekt Zimného štadióna v Aréne Brezno, ktorý používa ako chladiace médium 0,3 t amoniaku. K úniku uvedenej nebezpečnej látky môže dôjsť haváriou technologického zariadenia alebo úmyselným poškodením zariadenia (jedného alebo dvoch ležatých zásobníkov). V prípade úniku nebezpečných látok z uvedeného stacionárneho zdroja by došlo k ohrozeniu vlastných zamestnancov objektu, obyvateľstva v obytných blokoch v ŠLN, zamestnancov a návštevníkov obchodného centra TESCO ako aj účastníkov cestnej premávky na komunikácii č. I/66. Ďalšie riziká vzniku výbuchu chemických látok (zemný plyn naftový) sú regulačné stanice plynu a plynové kotolne na území mesta Brezna v prípade havárie technologického zariadenia.

Ďalej **pri preprave nebezpečných látok je možné riziko ich úniku pri cestnej preprave** môže spôsobiť dopravná nehoda alebo technická porucha zariadenia pri ich preprave a tranzite cez územie mesta. Ako najpravdepodobnejšie oblasti možného ohrozenia sa javia nebezpečné úseky na ceste III/ 06656 Brezno - Mýto pod Ďumbierom. Cestné úseky prechádzajú horským masívom Nízkych Tatier a Slovenského Rudohoria. K haváriám dopravných prostriedkov môže dôjsť v dôsledku neprispôsobenia jazdy v nebezpečných úsekoch alebo v dôsledku nepriaznivých klimatických podmienok hlavne v zimnom období

Analýza možnosti vzniku mimoriadnej udalosti na území obce

(tvorenie poľadovice a závejov), a tým k ohrozeniu obyvateľstva obcí na jednotlivých úsekoch ciest v dôsledku úniku nebezpečnej látky. Cez územie mesta sú najčastejšie prepravy pohonných hmôt, propán - butánu a technických plynov. **Pri železničnej preprave** predstavuje riziko vzniku mimoriadnej udalosti spojené s únikom prepravovaných nebezpečných látok, ale aj s únikom nebezpečných látok (nafta, olej) z poškodených hnacích dráhových vozidiel pri železničných nehodách. Najväčšie ohrozenie spojené s únikom nebezpečných látok pri železničnej preprave je na úsekoch na úseku Trate č. 170 Zvolen – Banská Bystrica – Brezno – Červená Skala – Margecany, z dôvodu prepravy nebezpečných látok do objektov nachádzajúcich sa na danom území. Ide o prepravu motorovej nafty pre ZSSK Slovensko, a.s. ŽST Brezno a Železiarne Podbrezová, a.s., preprava kyselina chlorovodíkovej a ich vykládka na vlečky jednotlivých objektov. V prípade havárie na železnici môže dôjsť k úniku prepravovanej nebezpečnej látky, a tým aj k ohrozeniu života alebo zdravia osôb, kde sa a uvažuje s pásom priameho ohrozenia nebezpečnými látkami, ktorého vonkajšia hranica je minimálne 50 m od zdroja ohrozenia ochranným pásom, ktorého vonkajšia hranica je minimálne 100 m od zdroja ohrozenia.

Možné ohrozenia vzniku chorôb a epidémií čo sa týka **ochorenia ľudí** k ohrozeniu verejného zdravia II. stupňa v dôsledku výskytu prenosného ochorenia dochádza v prípadoch, ak toto ochorenie začne vykazovať známky epidemického výskytu, na čo nás upozorní neobvyklý vzostup incidencie daného ochorenia v časovej a miestnej súvislosti. Incidencia ochorenia znamená nahlásené absolútne počty ochorení prepočítané na 100 000 obyvateľov okresu.

V skupine hnačkových ochorení sa vyskytla salmonelová enteritída, salmonelová sepsa, šigelóza, hnačky spôsobené enteropatogénnym kmeňom *Escherichia coli*, *Campylobaktermi*, *Clostridium difficile*, *Yersinia species*, Norwalk vírusy a rotavírusmi. Zaznamenané boli priónové ochorenie Creutzfeld-Jakobova choroba a aj otrava krvi spôsobené rôznymi faktormi. **V skupine vírusových hepatítid** v minulosti sa v Brezne príchodom teplejších dní začala epidémia vírusovej hepatitídy typu A, B aj E, taktiež chronickú hepatitídu C a nosičstvo VBH a. **V skupine neuroinfekcií** sa vyskytli ochorenie kliešťovú encefalitídu, varicellovú meningitídu, Herpeticko-vírusovú meningitídu a nešpecifikovanú bakteriálnu meningitídu. **V skupine zoonóz a nákaz s prírodnou ohniskovosťou** počet hlásených ochorení na Lymesku borreliózu, toxoplazmózu, poranenia zvierat'om podozrivým z besnoty.

Analýza možnosti vzniku mimoriadnej udalosti na území obce

Vyskytli sa aj prípady Pertusiss - čierneho kašľa a tuberkulózy, prípad SARI **ťažkého akútneho respiračného ochorenia**. Zaznamenané boli ochorenia na erysipel a nárast ochorení na svrab. V skupine **sexuálne prenosných ochorení** boli v uplynulých rokoch zaznamenané prípady ochorenia na sekundárny syfilis, kvapavka, ochorenia spôsobené chlamýdiami a aj HIV.

Ochorenie zvierat, chov hospodárskych zvierat má v posledných rokoch na území okresu klesajúcu tendenciu. Poľnohospodárske podniky, ktoré sa zaoberajú živočíšnou výrobou sa zameriavajú na chov oviec a hovädzieho dobytku. Chov ošípaných zachováva už len nevýznamný počet poľnohospodárov. Dňa 30. júla 2021 RVPS Banská Bystrica zistila infekciu AMO u súkromného chovateľa v Brezne. V oblasti prenosných ochorení zvierat je závažnou a pretrvávajúcou potencionálnou hrozbou vírusové ochorenie africký mor, ktoré postihuje ošípané a diviaky a vtáčia chrípka H5N8 - aviárna influenza u hydiny a vtákov chovaných v zajatí ako aj u voľne žijúceho vtáctva. V okrese Brezno boli v roku 2021 nájdené štyri úhyny v Poľovníckom združení Richtárovo Valaská a tri úhyny v súkromnom chove v meste Brezno. V **chove oviec** je zaznamenaný nepatrný progres vďaka malým rodinným farmám. Obmedzením živočíšnej výroby v poľnohospodárstve došlo i k zníženiu výskytu prenosných ochorení zvierat a šíreniu rozsiahlych nákaz. Z prenosných ochorení zvierat je možné predpokladať výskyt ochorení hlavne u hovädzieho dobytku a to napr. Bovinná spongiformná encephalopatia (BSE), nazývaná tiež „choroba šialených kráv“.

Vznik slintačky a krívačky (SLAK) - nákaza sa šíri priamym stykom chorých zvierat so zdravými, ako aj nepriamo prostredníctvom živých prenášačov a rôznych predmetov, s ktorými prišli choré zvieratá do styku. Z neživých prenášačov majú najväčší význam dopravné prostriedky všetkého druhu, mlieko a mliečne výrobky, hnoj, močovka, časti odevu, obuvi a podobne. Výskyt uvedených ochorení vo zvýšenej miere nebol na území okresu v minulom období zaznamenaný.

Možné ohrozenia inými druhmi mimoriadnych udalostí a to **oblasti ohrozené rizikami technogénneho charakteru** je obyvateľstvo ohrozené výpadkom elektrickej energie pri mimoriadnych udalostiach spôsobených vetrom. V meste Brezno nie sú väčšie zdroje výroby elektrickej energie, preto sa musí privádzať od výrobcov z mimo okresu. Prenos elektrickej energie v obvode sa uskutočňuje v sieťach VVN, VN a NN vzdušným vedením, 220 kV

vedenia a rozvod 110 kV a 22 kV. Hlavná 110 kV elektrická rozvodná sieť je vedená z Banskej Bystrice cez Nemeckú, Dubovú (s prípojkou do Ptchem), Predajnú, Podbrezovú (s prípojkami do ŽP a.s. Podbrezová) až do Brezna. Hlavné elektrické rozvodne (110/22 kV) sú umiestnené v Podbrezovej a Brezne. V meste Brezne je vybudovaná trafostanica na transformovanie z 6,3 kV na 0,4 kV. Vo výrobných objektoch sú vlastné trafostanice, ktoré vykonávajú transformovanie z 22 kV na 0,4 kV. Výpadok prívodu elektrickej energie z dôvodu mimoriadnych poveternostných javov alebo a technologických havárií v závislosti od miery rozsahu a trvania výpadku má rôzny priebeh mimoriadnej udalosti. Predikovať následky výpadku pre obyvateľstvo a priemysel je obtiažne. **Oblasti ohrozené rizikami sociogénneho charakteru** vyhodnotením priestorov a objektov na území mesta z hľadiska ohrozenia rizikami sociogénneho charakteru javia sa ako možné ciele tie priestory a objekty, kde sa sústreďujú väčšie množstvá osôb na malom teritóriu. Na území mesta Brezna z hľadiska objektov sú to obchodné centrá TESCO, KAUF LAND, LIDL, BILLA, obchodný dom COOP Jednota Brezno, obchodná jednotka TERNO - Brezno, Mazorníkovo, Zimný štadión Brezno, objekt Nemocnice n. o. Brezno a objekty základných a stredných škôl na území mesta Brezna . Z hľadiska priestorov predpokladaným cieľom teroristov sa javí hlavne Námestie M. R. Štefánika v Brezne, kde sa uskutočňuje Ondrejský jarmok, otvárací ceremoniál šampionátov v biatlone za účasti väčšieho počtu športovcov a občanov Slovenskej republiky a účastníkov z iných štátov sveta a iné kultúrno-spoločenské akcie. **Oblasti ohrozené rizikami environmentálneho charakteru** Za najväčšie environmentálne riziká na území mesta je skládka tuhého komunálneho odpadu, ktorý nie je zaradený do kategórie nebezpečný, miestneho názvu „Sekológ“ nachádzajúca sa v k. ú. mesta Brezna, prevádzkuje ju Sekológ, s.r.o. Brezno. Ďalšie riziká environmentálneho charakteru v meste Brezno sú spojené s prepravou, skladovaním a používaním pohonných hmôt, mazadiel, lepidiel, rozpúšťadiel, lakov, umelých hnojív prípravkov na ochranu rastlín, kyselín a silných zásad.

Oblasti ohrozené možnou kumuláciou rôznych druhov mimoriadnych udalostí. Možné riziká postihnutí územia mesta Brezno z hľadiska kumulácie mimoriadnych udalostí je možné predpokladať hlavne v týchto prípadoch: najčastejšie sa vyskytujú riziká v dôsledku mimoriadnych javov poveternostného a klimatického charakteru a to vietor, búrky a príválové dažde, ktorých priamym následkom vznikne ohrozenie povodne. Ich rozsah a pôsobenie sa môže rozšíriť do iných oblastí ako je vznik zosuvov pôdy, narušenia cestnej a železničnej

Analýza možnosti vzniku mimoriadnej udalosti na území obce

dopravy, výpadky dodávky energií, tovarov a služieb, environmentálne znečistenie, riziko vzniku ochorení a pod.

Stacionárne zdroje nebezpečných látok - predstavuje únik amoniaku z objektu Zimného štadióna v Aréne Brezno, čím dôjde k ohrozeniu životov a zdravia zamestnancov vlastného objektu, obyvateľov v priľahlej obytnej štvrti, ako aj kupujúcich v obchodnom centre TESCO.

2. Analýza možného vzniku mimoriadnych udalostí

Analýza možnosti vzniku MU je hlavným dokumentom pre spracovanie plánov ochrany, nakoľko obsahuje súhrnné informácie o možnostiach vzniku MU. Vychádza z výpisu z “Analýzy Okresného úradu Brezno“.

3.Charakteristika územia, na ktorom sa mesto nachádza

a) Geografická charakteristika územia

Územie okresu je geograficky uzavretý celok v kotline horného toku rieky Hron, ohraničený na severe masívmi horstva Nízkych Tatier a na juhu kopcami Slovenského Rudohoria. Rozlohou 1 265 km², z toho 881 km² lesné pozemky, 320 km² poľnohospodárska pôda, 64 km² nepoľnohospodárske a nelesné pozemky, je okres Brezno šiestym najväčším okresom v Slovenskej republike a druhým najväčším v bývalom Stredoslovenskom kraji. V okrese je 30 administratívnych sídiel, z toho je len jedno so štatútom mesta. Nadmorská výška okresu je v rozpätí od 480 do 2050 metrov nad morom. Obec Lom nad Rimavicou je piatou najvyššie položenou obcou na Slovensku.

Okres zaberá východnú časť bývalého okresu Banská Bystrica. Z hľadiska územnosprávneho usporiadania SR hraničí s tromi krajmi a to: na severe kraj Žilinský, na východe kraj Košický a na severovýchode kraj Prešovský. Zároveň hraničí s desiatimi okresmi - a to okresmi: Banská Bystrica, Ružomberok, Liptovský Mikuláš, Poprad, Rožňava, Revúca, Poltár, Detva, Zvolen a Rimavská Sobota. Vzhľadom na to, že okres sa rozprestiera v strede Slovenska a je obkolesený horskými masívmi, dopravné spojenia nie sú jeho silnou stránkou. S Liptovom je spojený cestou prechádzajúcou cez horské sedlo Čertovica. So Spišom cez horské sedlo Besník a Vernár. S Gemerom cez prechod Zbojská a Podpoľanie cez horský prechod Javorina pri Lome nad Rimavicou. Významné je železničné spojenie zo Zvolena cez Brezno a Telgárt do Margecian. Železnica, skôr už technická pamiatka, je z

Analýza možnosti vzniku mimoriadnej udalosti na území obce

Brezna cez Pohronskú Polhoru do Tisovca. Táto trať je v úseku Pohronská Polhora - Bánovo v dĺžke asi 7 km ozubnicová, pretože prekonáva veľký výškový rozdiel.

V geografickom vyjadrení je územie okresu značne členité. Os okresu v smere východ - západ tvorí Horehronské podolie vinúce sa od východnej hranice horského sedla Besník nad obcou Telgárt, kde neďaleko pramení rieka Hron, až po západnú hranicu s okresom Banská Bystrica, ktorú tvorí Bukovský potok za obcami Nemecká a Ráztoka. Najväčšiu plochu okresu zaberajú južné svahy Nízkych Tatier tiahnuce sa severnou časťou okresu s najvyšším vrchom Ďumbier s nadmorskou výškou 2043 m.n.m. Ich hlavný chrbát sa člení na Ďumbiersku a kráľovohoľskú časť, do ktorých vnikajú hlboké doliny. Južná strana je hôľna a zaoblená, severná časť v Ďumbierskej časti je zväčša strmá, vrúbená skalnými stenami, ktoré jej vtlačujú vysokohorský ráz. Na východe a juhovýchode zasahuje Spišsko-gemerský kras (Kľak -1409 m.n.m.) a Stoličské vrchy (Kaprov -1391 m.n.m.), na juhu okresu sú to Veporské vrchy (Fabova Hoľa -1439 m.n.m.).

Mnohotvárnosť reliéfu spôsobuje veľké klimatické rozdiely. V kotline tvorenej riečnymi nivami je teplejšie a suchšie, pohoria majú vysokohorský ráz a veľa atmosférických zrážok. Najnižšia priemerná teplota je na vrchu Ďumbier $-0,8^{\circ}\text{C}$. Územie okresu pokrývajú zväčša ihličnaté a listnaté lesy. V ihličnatých porastoch prevláda smrek a jedľa, v listnatých buk, javor a breza. Lesná hranica v Ďumbierskej časti je 1400 až 1500 m, nad ňou rastie už len kosodrevina, ktorá tvorí nesúvislé pásmo.

Celým Horehronským podolím od prameňa pod Kráľovou hoľou preteká v smere východ - západ rieka Hron, ktorá tvorí kostru hydrologickej siete. Rieka Hron má na územnom celku okresu Brezno dĺžku 79 km a má 44 ľavobrežných a 68 pravobrežných prítokov.

Okres Brezno patrí medzi územia Slovenska s najväčším počtom prírodných krás a zaujímavostí. Takmer polovice okresu tvorí ochranné pásmo Národného parku Nízke Tatry.

V okrese Brezno sa chránené prírodné územia delia na kategórie:

1. národné parky: Nízke Tatry (16 900 ha), Slovenský raj (525 ha) a Muránska planina (6 498 ha);
2. chránené krajinné oblasti: Slovenské Rudohorie - Poľana (4 959 ha);
3. prírodné rezervácie: Bacúšska jelšina (4,26 ha), Breznianska skalka (11,85 ha), Horné lazy (34,29 ha), Klenovské blatá (4,57 ha), Mašianske skalky (16,93 ha), Predajnianska Slatina

Analýza možnosti vzniku mimoriadnej udalosti na území obce

(11,35 ha), Rohozníanská jelšina (4,49 ha), Vrchovisko pri Pohorelskej Maši (26,62 ha), Vrchslatina (17,49 ha), Zlatníanske skalky (30,67 ha), Zlatnica (154,06 ha), Havranie skaly (32,65 ha), Havrania Dolina (229,67 ha) a Rosiarka (3,33 ha);

4. prírodné pamiatky: Havranka (0,013 ha), Predajníanske vodopády (11,7 ha), Spády (0,14 ha), Jajkovská suť;

5. národné prírodné pamiatky: Bystrianska jaskyňa a Jaskyňa mŕtvych netopierov;

6. národné prírodné rezervácie: Dobročský prales (103,85 ha), Fabova hoľa (249,49 ha), Hnilecká jelšina (45,04 ha), Hrončiansky Grúň (55,3 ha), Klenovský Vepor (129,61 ha), Meandre Hrona (103,82 ha), Pod Latiborskou hoľou (88,27 ha) a Veľká Stožka (153,69 ha);

7. chránené areály: Meandre Kamenistého potoka, Mitrová (18,78 ha) a Krásno.

b) Demografická charakteristika územia

V okrese Brezno k 31. 12. 2023 stav trvale bývajúcего obyvateľstva je 58 560 s priemernou hustotou osídlenia 46,73 obyvateľov na km². Osídlenie je nerovnomerné, najväčšia hustota obyvateľov je v západnej časti okresu, a to takmer 206 obyvateľov na km², najmenšia je vo východnej a severnej časti okresu, menej ako 16 obyvateľov na km². Najväčšími administratívnymi sídlami sú mesto Brezno, obce Čierny Balog, Podbrezová, Valaská, Polomka, Heľpa a Pohorelá.

c) Hospodárska charakteristika územia

Okres Brezno má priemyselno-poľnohospodársky charakter. Priemysel je nerovnomerne rozložený a je sústredený najmä v jeho západnej časti. Charakteristický je dominantnou monoštruktúrnou priemyselnou základňou, ktorú predstavujú hutnícke priemysel, spracovania kovov a drevárská výroba.

Najväčším výrobným podnikom sú Železiarne Podbrezová, a.s. Podbrezová so svojimi oceliarskymi a valcovacími prevádzkami, ktoré spracúvajú kovový odpad. Finálnym výrobkom je široký sortiment valcovaných rúr vrátane hrubostenných.

V okrese sa nachádza Zlievareň Hronec, a.s. Hronec, ktorá vyrába odliatky zo sivej liatiny a oceľoliatiny pre železničný program, odliatky pre strojársky priemysel

Analýza možnosti vzniku mimoriadnej udalosti na území obce

a poľnohospodárstvo. Firma Bohuš, s.r.o. Závadka nad Hronom je výrobca potrubných súčastí. Strojársky priemysel je zastúpený MB Industry, s.r.o. Brezno ako aj ostatnými menšími podnikateľskými subjektmi v bývalých areáloch ESPE, a.s. Valaská - Piesok a Mostáreň Brezno. Spracovateľský priemysel má zastúpenie firmou Harmanec - Kuvert, s. r. o., ktorá podniká v papierenskom priemysle. Nemenej významnými sú aj lesnícke a ťažobné spoločnosti, ako sú Lesy SR, OZ Horehronie so sídlom v Čiernom Balogu (OZ Beňuš a OZ Čierny Balog a časť OZ Slovenská Ľupča), Lesy mesta Brezno. Najväčšia drevospracujúca firma je myWood Polomka Timber, s.r.o., Polomka. V okrese pôsobia aj piliarske prevádzky väčšinou ako malé rodinné firmy.

Niekdajší druhý najväčší podnik v okrese Brezno, bývalá Petrochema, a.s. Dubová, ktorá zastupovala petrochemický priemysel, sa po viacerých neúspešných privatizáciách a podnikateľských zámeroch transformovala na PTCHEM, s.r.o. Nemecká a PTCHEM Sulfurex, kde výroba bola odstavená. V dôsledku hroziaceho ukončenia dodávky elektrickej energie v súvislosti s neplnením záväzkov, hrozilo odstavenie prevádzky ČOV nachádzajúcej sa areáli PTCHEM s.r.o. Následkom odstavenia ČOV bol predpoklad závažného úniku nebezpečných látok do životného prostredia a tým k priamemu ohrozeniu života a zdravia obyvateľstva v postihnutej oblasti. Na základe uvedených skutočností bola vyhlásená prednostom OÚ Brezno mimoriadna situácia, ktorá bola k 01.02.2024 ukončená mimoriadna situácia.

Tvrdé klimatické podmienky, nízka bonita pôdy a horský charakter územia nevytvárajú priaznivé podmienky pre väčší rozvoj poľnohospodárstva. Väčšina pôvodných poľnohospodárskych a roľníckych družstiev sa transformovala na obchodné spoločnosti alebo na družstvá vlastníkov a podielnikov. Živočíšna výroba je zameraná prevažne na chov hovädzieho dobytku a oviec.

Zameranie rastlinnej výroby závisí od nadmorskej výšky, typu pôdy, čomu v okrese Brezno odpovedá zemiakarsko - obilninárska a obilninárska - krmovinárska výroba. Novou podnikateľskou činnosťou naviazanou k pôdnemu fondu je agroturistika, ktorú najintenzívnejšie rozvíja Salaš Zbojská - Zbojnický dvor.

Nemožno vynechať rozvoj turizmu na Horehroní. Moderné rezorty a strediská ako Tále, Chopok - Juh, Mýto pod Ďumbierom, Polomka alebo Čierny Balog ponúkajú služby na európskej úrovni, ktoré sa z roka na rok rozširujú a zlepšujú.

Analýza možnosti vzniku mimoriadnej udalosti na území obce

Trend wellnessu sa nastálo udomácnil aj na Horehroní. Špičkové wellness centrá ponúkajú dokonalý relax a služby po zimnej lyžovačke alebo letných túrach, či iných športových aktivitách.

Problémom okresu je, že v okresnom meste Brezno, s výnimkou Harmanec-Kuvert, spol. s r.o., nie je žiadny dominantný výrobný podnik, ktorý by určoval hospodársky charakter okresného mesta. V Brezne sídlia najväčšími zamestnávateľmi sú COOP Jednota s. d. Brezno, Nemocnica s poliklinikou, n. o. Brezno, organizácie verejnej správy a školstvo.

Nedostatok pracovných príležitostí v meste Brezno ako na celom Horehroní prirodzene tlačí obyvateľstvo k hľadaniu si pracovných možností, alebo k odsťahovaniu sa mimo okres. Za prácou odchádza asi jedna tretina ľudí v ekonomicky aktívnom veku.

Pandémia ochorenia Covid-19 spôsobila aj v roku 2021 výrazné ekonomické problémy občanom aj podnikateľom z dôvodu reštrikčných opatrení za účelom zamedzenia jeho šírenia.

4. Zdroje ohrozenia

ZDROJE OHROZENIA

PRVOTNÉ ZDROJE OHROZENIA

- ❖ požiar
- ❖ búrky a prívalové dažde
- ❖ povodne
- ❖ vietor
- ❖ teplotné extrémny
- ❖ námraza a poľadovica
- ❖ seizmická činnosť
- ❖ terorizmus
- ❖ zosuv pôdy
- ❖ únik nebezpečnej látky
- ❖ pandémie ochorenia COVID-19

DRUHOTNÉ ZDROJE OHROZENIA

- ❖ nákaza – infekčné choroby

INÉ ZDROJE OHROZENIA

Ohrozenie formou vyhrážok o uložení výbušniny, nebezpečnej látky a vydieraní.

